

Etusivu>Rahavaateet>Varallisuuteen kohdistuvat turvaamistoimet oikeudenkäynnin aikana EU-maissa Varallisuuteen kohdistuvat turvaamistoimet oikeudenkäynnin aikana EU-maissa

Slovenia

1 Minkälaisia turvaamistoimia on käytettävissä?

Täytäntöönpano- ja turvaamistoimia koskevassa laissa (*Zakon o izvršbi in zavarovanju, ZIZ*) on säädetty ennakoivista ja väliaikaistoimista. (Pidempiaikaisena) turvaamistoimenpiteenä laki mahdollistaa – pakkotäytäntöönpanokeinona – turvaamisen panttioikeutena kiinteään omaisuuteen, panttioikeutena irtaimen omaisuuteen ja panttioikeutena osakkeisiin. Velkoja voi hakea pakkotäytäntöönpanotoimenpiteitä samoin perustein kuin täytäntöönpanoa eli täytäntöönpanokelpoisen asiakirjan perusteella. Ennakoivat ja väliaikaistoimet ovat luonteeltaan tilapäisiä, ja niitä voidaan hakea seuraavin ehdoin.

2 Millä edellytyksillä turvaamistoimia voidaan määrätä?

Ennakoiva toimi (*predhodna odredba*): Tuomioistuin määrää ennakoivan toimen slovenialaisen tuomioistuimen tai muun elimen päätöksen perusteella rahamääräisestä vaateesta, joka ei ole vielä täytäntöönpanokelpoinen, jos velkoja osoittaa, että on todellinen vaara, että vaateen täytäntöönpano on muuten mahdotonta tai hyvin vaikeaa.

Väliaikaistoimet (*začasna odredba*) ovat ajallisesti rajattuja toimia, joilla on tarkoitus joko säilyttää vallitseva tilanne tai luoda väliaikainen tilanne, jotta velkojan saamisen tehokas perintä olisi myöhemmin mahdollista (turvaavat toimet), tai estää pahemmat vahingolliset seuraukset ja väkivallan uhka (sääntelevät toimet).

Väliaikaistoimet voidaan täytäntöönpano- ja turvaamistoimia koskevan lain nojalla jakaa **rahamääräisten vaateiden turvaamistoihin** ja **ei-rahamääräisten vaateiden turvaamistoihin**.

Tuomioistuin määrää **rahamääräisen vaateen turvaamisen väliaikaistoimin**, jos velkoja osoittaa olevan todennäköistä, että vaade on olemassa tai että sellainen syntyy. Velkojan on osoitettava todennäköiseksi myös vaara, että vaateen täytäntöönpanosta tulee mahdotonta tai hyvin vaikeaa sen vuoksi, että velallinen luovuttaa omaisuutta, kätkee sitä tai muulla tavoin luopuu siitä.

Velkojan ei tarvitse osoittaa vaaraa, jos hän voi osoittaa todennäköiseksi, että velalliselle aiheutuisi ehdotetusta toimenpiteestä vain vähäistä vahinkoa.

Vaaran katsotaan olevan olemassa, jos vaade on pantava täytäntöön ulkomailla Euroopan unionin jäsenvaltioita lukuun ottamatta.

Tuomioistuin määrää **väliaikaistoimia muiden kuin rahamääräisten vaateiden turvaamiseksi**, jos velkoja osoittaa todennäköiseksi, että velalliseen kohdistuva vaade on olemassa tai että vaade syntyy.

Velkojan on osoitettava todennäköiseksi myös, että kyseessä on jokin seuraavista tilanteista:

vaara, että vaateen täytäntöönpano on mahdotonta tai hyvin vaikeaa;

toimenpide on tarpeen, jotta voidaan estää väkivaltaa tai vakavia vahinkoja, jotka on korvattava;

jos väliaikaistoimet osoittautuvat menettelyn kuluessa perusteettomiksi, velalliselle ei aiheudu suurempaa vahinkoa kuin olisi aiheutunut velkojalle, ellei väliaikaistoimia olisi määrätty.

2.1 Menettely

Ennakoiva toimi (*predhodna odredba*): Toimivalta päättää ennakoivaa toimea koskevasta turvaamishakemuksesta ja turvaamisesta sinänsä on sillä paikallisella tuomioistuimella, joka olisi toimivaltainen toteuttamaan sen vaateen täytäntöönpanon, jonka turvaamista on haettu.

Sen jälkeen kun ennakoivaa toimea koskeva hakemus on jätetty ja edellytykset ennakoivan toimen määräämiselle on tutkittu, tuomioistuin tekee päätöksen, jossa on mainittava muun muassa turvaturvan vaateen suuruus korkoineen ja kuluneen, turvaamistoimi sekä aika, joksi tuomioistuin sen määrää. Ennakoiva toimi saa kestää enintään 15 päivää täytäntöönpanoedellytysten täyttymisen jälkeen.

Jos aika, joksi tuomioistuin on määrännyt ennakoivan toimen, kuluu umpeen ennen kuin päätöksestä, jonka perusteella ennakoiva toimi on määrätty, tulee täytäntöönpanokelpoinen, tuomioistuin pidentää aikaa velkojan pyynnöstä edellyttäen, että olosuhteet, joissa toimi on määrätty, eivät ole muuttuneet.

Väliaikaistoimi: Jos on vireillä oikeudenkäynti tai jokin muu tuomioistuinmenettely, päätöksen väliaikaistoimista on toimivaltainen tekemään tuomioistuin, jossa menettely on pantu vireille. Jos väliaikaistoimea koskeva turvaamishakemus on jätetty ennen kuin tuomioistuinmenettely, jossa tuomioistuin päättää erityismenettelyä koskevia sääntöjä noudattaen avioliittoasioista ja vanhempien ja lasten välisiä suhteita koskevista asioista, on alkanut, toimivalta päättää väliaikaistoimea koskevasta turvaamishakemuksesta ja turvaamisesta sinänsä on toimivaltaisella alueellisella tuomioistuimella, joka on menettelyssä toimivaltainen. Jos väliaikaistoimea koskeva turvaamishakemus on jätetty ennen kuin perheväkivallan ehkäisemistä sääntelevän lain nojalla vireille pantu tuomioistuinmenettely on alkanut, toimivalta päättää väliaikaistoimea koskevasta turvaamishakemuksesta ja turvaamisesta sinänsä on toimivaltaisella alueellisella tuomioistuimella, joka on menettelyssä toimivaltainen. Jos oikeudenkäyntiä tai mitään muuta tuomioistuinmenettelyä ei ole vireillä, toimivalta päättää väliaikaistoimea koskevasta turvaamishakemuksesta ja turvaamisesta sinänsä on sillä paikallisella tuomioistuimella, joka on toimivaltainen päättämään täytäntöönpanoa koskevasta hakemuksesta.

Näin ollen tässä tapauksessa väliaikaistoimien määräämiseen toimivaltainen tuomioistuin määräytyy turvattavan kohteen perusteella. Jos kyseessä on irtain omaisuus, toimivaltainen on se tuomioistuin, jonka alueella omaisuus on tai jonka alueella velallisella on pysyvästi tai tilapäisesti kotipaikka. Jos tarkoituksena on turvata rahamääräisiä vaateita, arvopapereita tai muita velallisen omistusoikeuksia, toimivaltainen on se tuomioistuin, jonka alueella velallisella on pysyvä kotipaikka. Jos tarkoituksena on turvata yrityksen osakkaan osakkeita, toimivaltainen on se tuomioistuin, jonka alueella yrityksellä on kotipaikka. Jos tarkoituksena on turvata kiinteää omaisuutta, toimivaltainen on se tuomioistuin, jonka alueella omaisuus on.

2.2 Tärkeimmät edellytykset

Tuomioistuin määrää **ennakoivan toimen** slovenialaisen tuomioistuimen tai muun elimen päätöksen perusteella rahamääräisestä vaateesta, joka ei ole vielä täytäntöönpanokelpoinen, jos velkoja osoittaa, että on todellinen vaara, että vaateen täytäntöönpano on muuten mahdotonta tai hyvin vaikeaa. Tällainen vaara katsotaan osoitetuksi, jos ennakoivaa toimea koskeva turvaamishakemus perustuu, johonkin seuraavista:

rikosoikeudenkäynnissä annettu, vahinkoa kärsineen osapuolen vaatimukset tyydyttävä tuomio, jota koskeva uudelleenkäsitteilyhakemus on jätetty;

päätös, jonka perusteella täytäntöönpano olisi suoritettava ulkomailla, ellei kyseessä ole Euroopan unionin jäsenvaltio;

tunnustettu tuomio, johon on haettu muutosta (tuomioistuin voi velallisen pyynnöstä asettaa ennakoivan toimen avulla turvaamiselle ehdoksi, että velkoja asettaa vakuuden vahingoille, joita velalliselle voi aiheutua ennakoivista toimista);

tuomioistuimessa tai hallinnollisessa elimessä tehty sovinto, joka on riitautettu laissa säädetyllä tavalla (tuomioistuin voi velallisen pyynnöstä asettaa ennakoivan toimen avulla turvaamiselle ehdoksi, että velkoja asettaa vakuuden vahingoille, joita velalliselle voi aiheutua ennakoivista toimista); notaarin vahvistama täytäntöönpanokelpoinen asiakirja rahamääräisestä vaateesta, joka ei ole vielä erääntynyt.

Tuomioistuin hyväksyy erääntymättömien lakisääteisten elatusmaksujen, elättäjän kuoleman vuoksi menetetyistä elatuksesta maksettavan vahingonkorvauksen ja heikentyneen terveyden tai heikentyneen tai menetetyn työkyvyn perusteella maksettavan vahingonkorvauksen turvaamisen ennakoivilla toimilla ainoastaan, jos ne erääntyvät vuoden kuluessa.

Tällöin oletetaan, että vaara on osoitettu, jos velalliselta on jo täytynyt vaatia erääntyneitä saatavia pakkoperintänä tai saatavien täytäntöönpanoa on haettu. Tuomioistuin määrää **väli aikaistomia rahamääräisten vaateiden turvaamiseksi** seuraavien edellytysten täytyessä: jos velkoja osoittaa olevan todennäköistä, että vaade on olemassa tai että sellainen syntyy ja jos velkoja osoittaa todennäköiseksi vaaran, että vaateen täytäntöönpanosta tulee mahdotonta tai hyvin vaikeaa sen vuoksi, että velallinen luovuttaa omaisuutta, kätkee sitä tai muulla tavoin luopuu siitä (subjektiivinen riski).

Tuomioistuin määrää **väli aikaistomien muiden kuin rahamääräisten vaateiden turvaamiseksi** seuraavien edellytysten täytyessä: velkoja osoittaa todennäköiseksi, että velalliseen kohdistuva vaade on olemassa tai että vaade syntyy ja velkoja osoittaa todennäköiseksi, että kyseessä on jokin seuraavista tilanteista: vaara, että vaateen täytäntöönpano on mahdotonta tai hyvin vaikeaa (objektiivinen riski); toimenpide on tarpeen, jotta voidaan estää väkivaltaa tai vakavia vahinkoja, jotka on korvattava; jos väli aikaistimet osoittautuvat menettelyn kuluessa perusteettomiksi, velalliselle ei aiheudu suurempaa vahinkoa kuin olisi aiheutunut velkojalle, ellei väli aikaistomien olisi määrätty.

Velkojan ei kummassakaan edellä mainitussa tapauksessa (rahamääräinen tai muu kuin rahamääräinen vaade) tarvitse osoittaa vaaraa, jos hän voi osoittaa todennäköiseksi, että velalliselle aiheutuisi ehdotetusta toimenpiteestä vain vähäistä vahinkoa. Kummassakin tapauksessa vaaran katsotaan olevan olemassa, jos vaade on pantava täytäntöön ulkomailla Euroopan unionin jäsenvaltioita lukuun ottamatta.

3 Turvaamistoimien tarkoitus ja luonne

3.1 Mikä tyyppinen varallisuus voi olla turvaamistoimien kohteena?

Mikä tahansa velallisen varallisuus voi olla väli aikaistomien kohteena, esimerkiksi pankkitilillä olevat varat, irtaimen omaisuus, rekisteröidyt ajoneuvot, kiinteä omaisuus tai muut omistusoikeudet, ellei ole kyse omaisuudesta, joka lain mukaan ei kuulu täytäntöönpanon piiriin (esim. omaisuus, joka ei ole vaihdannan kohteena, kivennäisvarat, omaisuus, jota velallinen tarvitsee julkisen tehtävän hoitamiseen, jne.).

3.2 Mikä on näiden toimien vaikutus?

Ennakoivat toimet: Tuomioistuin voi määrätä seuraavia ennakoivia toimia: irtaimen omaisuuden takavarikointi ja takavarikoinnin rekisteröinti, jos rekisteri on olemassa; raha- tai tavaravaateiden takavarikointi; muiden omistusoikeuksien tai aineellisten oikeuksien pidättäminen; rahasumman takavarikointi velallisen tiiltä rahoituslaitoksessa; yrityksen osakkeiden panttauksen kirjaaminen tuomioistuimen pitämään rekisteriin tai arvo-osuuksien panttauksen kirjaaminen arvo-osuuksien keskusrekisteriin; väli aikainen panttioikeus velallisen kiinteään omaisuuteen tai rekisteröityihin kiinteään omaisuuteen kohdistuviin oikeuksiin.

Tuomioistuin voi sallia takavarikoidun irtaimen omaisuuden myynnin, jos omaisuus on nopeasti pilaantuvaa tai jos on vaarana, että sen hinta laskee merkittävästi. Takavarikointi omaisuus myydään täytäntöönpano- ja turvaamistoimia koskevan lain säännösten mukaisesti.

Jos tuomioistuin on ennakoivana toimena pantannut vaateen, se voi velkojan tai velallisen pyynnöstä sallia, että pantattu vaade siirtyy velkojalle pakkoperintänä, jos on vaarana, että viivytyksen vuoksi vaadetta ei voitaisi periä tai menetettäisiin takautumisoikeus suhteessa kolmansiin.

Tuomioistuin säilyttää omaisuuden myynnistä tai vaateen pakkoperinnästä saatavan summan, kunnes ennakoiva toimi lakkaa tai kunnes velkoja hakee täytäntöönpanoa, kuitenkin enintään kolmenkymmenen päivän ajan siitä, kun vaateesta tulee täytäntöönpanokelpoinen.

Väli aikaistimet: *Rahamääräisiä vaateita turvaaviin väli aikaistomiin* kuuluvat kaikki toimet, joilla turvaamistavoite on mahdollista saavuttaa ja joilla pyritään pelkäämään vaateiden turvaamiseen. Laissa mainitaan esimerkkinä rahamääräisten vaateiden turvaamiseksi seuraavat väli aikaistimet: Velallinen ei saa käyttää vapaasti irtainta omaisuuttaan, ja kyseinen omaisuus takavarikoidaan. Velallinen ei saa luovuttaa tai antaa vakuudeksi kiinteää omaisuuttaan tai aineellisia oikeuksia, jotka on kirjattu velallisen eduksi kiinteään omaisuuteen. Tämä kieltö merkitään rekisteriin. Velallisen velallinen ei saa maksaa saatavia tai luovuttaa omaisuutta velalliselle eikä velallinen saa ottaa vastaan omaisuutta, periä saatavia tai käyttää niitä vapaasti. Maksuliikennettä hoitava organisaatio ei saa maksaa velallisen tiiltä velalliselle tai tämän lukuun toimivalle rahasummaa, joka on väli aikaistomien kohteena.

Muita kuin rahamääräisiä vaateita turvaaviin väli aikaistomiin kuuluvat kaikki toimet, joilla turvaamistavoite on mahdollista saavuttaa ja joilla pyritään turvaamiseen tai sääntelyyn. Laissa mainitaan esimerkkinä muiden kuin rahamääräisten vaateiden turvaamiseksi seuraavat ennakoivat toimet: Irtainta omaisuutta, joka on vaateen kohteena, ei saa luovuttaa eikä antaa vakuudeksi, ja omaisuus takavarikoidaan. Kiinteää omaisuutta, joka on vaateen kohteena, ei saa luovuttaa eikä kiinnittää, ja omaisuus takavarikoidaan. Tämä kieltö merkitään rekisteriin. Velallinen ei saa tehdä mitään sellaista, mikä voisi aiheuttaa velkojalle vahinkoa, eikä myöskään tehdä vaateen kohteena olevaan omaisuuteen mitään muutoksia. Kiellon rikkomisesta määrätään sakko. Velallisen velallinen ei saa luovuttaa vaateen kohteena olevaa omaisuutta ensin mainitulle. Työntekijälle maksetaan korvausta ansionmenetyksestä, kunnes työsuhteen päättämisen laillisuutta koskeva riita on ratkaistu, jos se on tarpeen työntekijän ja lain mukaan hänen huollettavakseen kuuluvien henkilöiden elättämiseksi. Kun päätös väli aikaistomista on annettu oikeudenkäynnissä tai jossakin muussa menettelyssä, se on vaikutukseltaan täytäntöönpanomääräys. Sitä voidaan soveltaa vain velalliseen, ei kolmansiin osapuoliin. Väli aikaistomien määrääminen ei sis synnytä panttioikeutta suojattavaan omaisuuteen.

Tästä seuraa, että väli aikaistoimi, jolla esimerkiksi kielletään velallista käyttämästä suojattavaa omaisuutta vapaasti, ei estä toista henkilöä käyttämästä kyseistä omaisuutta koskevia oikeuksiaan (esim. täytäntöönpanomenettelyt). Jos velallinen ei noudata väli aikaistoimea, ainoa seuraus on, että velkoja voi riitauttaa itselleen vahingolliset oikeustoimet veloitteiden yleisten määräysten mukaisesti. Sellaisen henkilön asema, joka hankkii omaisuutta, jota velallinen ei saa käyttää vapaasti, on turvattu, jos hän on toiminut hyvässä uskossa (eli ei tiennyt eikä olisi voinut tietää, että tästä voi aiheutua vahinkoa velkojalle). Jos omaisuutta hankkinut henkilö ei toiminut hyvässä uskossa, oikeustoimen vaikutus lakkaa ainoastaan suhteessa velkojaan (kantajaan) ja ainoastaan siinä määrin kuin on tarpeen velkojan saatavan perimiseksi.

Jos velallinen rikkoo väli aikaistomien liittyviä määräyksiä, hän joutuu rikosoikeudelliseen vastuuseen muiden henkilöiden oikeuksien loukkaamisesta.

Tuomioistuin voi myös määrätä sakon velalliselle, joka rikkoo väli aikaistomien liittyviä määräyksiä. Toisaalta velallisella on oikeus vaatia velkojalta korvausta vahingosta, jota velalliselle on aiheutunut perusteettomasta väli aikaistomista, tai sellaisesta väli aikaistomista, jonka hakemiseen velkoja ei ollut oikeutettu.

Väli aikaistomella voidaan asettaa myös velallisen velalliselle (esim. pankille) maksukieltö. Tässä tapauksessa kieltö tulee voimaan, kun se on annettu velallisen velalliselle tiedoksi. Kiellon saatuaan velallisen velallinen ei saa enää täyttää velvollisuuksiaan ensin mainittua kohtaan ja voi myös joutua maksamaan korvausta velkojalle. Väli aikaistomien määräämistä koskevassa menettelyssä pankki saa ainoastaan tuomioistuimen pyynnöstä luovuttaa velallisen tilinumerot tai tiedon muiden saatavien olemassaolosta. Slovenian tasavallan julkisista oikeudellisista rekistereistä ja niihin liittyvistä palveluista vastaavan viraston (*Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve*) verkkosivuilla on kuitenkin julkisesti nähtävillä oikeushenkilöiden tilinumerot ja tieto siitä, onko tili suljettu.

3.3 Mikä on turvaamistoimien voimassaoloaika?

Tuomioistuimen antamassa *ennakoivia toimia* koskevassa päätöksessä on mainittava muun muassa turvatun vaateen suuruus korkoineen ja kuluineen, turvaamistoimi sekä **aika, joksi tuomioistuin sen määrää**. Ennakoiva toimi saa kestää *enintään 15 päivää täytäntöönpanoedellytysten täyttymisen jälkeen*.

Väli aikaistomien voimassaoloaika ei ole säädetty laissa, vaan tuomioistuin määrää siitä väli aikaistomea koskevassa päätöksessä. Jos väli aikaistomi määrätään ennen kanteen nostamista tai ennen minkään muun menettelyn aloittamista tai jos se määrätään turvaamaan vaade, jota ei ole vielä esitetty, tuomioistuin asettaa määräajan, johon mennessä velkojan on pantava menettely vireille tai nostettava kanne. Jos velkoja ei nosta kannetta tai pane menettelyä vireille määräaikana, tuomioistuin päättää menettelyn. Väli aikaistomien voimassaolo voi alkaa myös sinä päivänä, jona tuomioistuin tekee sitä koskevan päätöksen.

4 Voiko turvaamistointa koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Velallinen voi valittaa hakemalla muutosta ennakoivaa tointa tai väli aikaistointa koskevaan päätökseen siinä tuomioistuimessa, joka päätöksen on tehnyt, kahdeksan päivän kuluessa tiedoksi saannista. Sama tuomioistuin ratkaisee asian.

Velallinen tai velkoja voi kahdeksan päivän kuluessa tiedoksi saannista valittaa muutoksenhakupäätöksestä tai päätöksestä hylätä väli aikaistointa koskeva hakemus siinä tuomioistuimessa, joka on päätöksen tehnyt. Asian ratkaisee toisen oikeusasteen tuomioistuin. Valitus ja muutoksenhaku eivät yleensä keskeytä menettelyä.

Linkkejä

<http://www.pisrs.si/Pis.web/>

<https://www.uradni-list.si/>

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov>

<http://www.sodisce.si/>

<http://www.ajpes.si/>

Päivitetty viimeksi: 09/01/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.